

PROJEKAT OTILOVIĆI

KRITERIJUMI ODRŽIVOG RAZVOJA I TABELA INDIKATORA

Prema Uputstvu o postupku i načinu rada, sadržaju i obliku obrazaca i drugih pitanja od značaja za rad Savjeta i Tehničkog operativnog tijela za mehanizam čistog razvoja.

Tema: Ekonomski razvoj				
Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaj	
Makroekonomski razvoj	Stimulisati razvoj uslužne privrede, turizma i pomorskog saobraćaja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proizvodnja robe i usluga u jedinicama mjere (npr. količina, zapremina ili masa proizvedene robe) 	1	Projektna aktivnost zahtijeva sledeće aktivnosti i usluge koje će doprinijeti ekonomskom rastu: <ul style="list-style-type: none"> - Niskogradnja: planiranje, razvoj i realizacija - Projektovanje: projekat i realizacija elektrana, mreže itd. - Tehnička oprema
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proizvodnja robe i usluga u novčanoj vrijednosti 		
Regionalni razvoj i zaposlenost	Razvoj SME (malih i srednjih preduzeća) i povećanje zaposlenosti (prioritet je sjeverna regija i razvoj planinskog i eko-turizma, proizvodnja hrane - posebno zdrave hrane i održivo upravljanje šumama)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ukupan broj zaposlenih u svakoj fazi projekta 	1	Tokom svih koraka projekta (od planiranja do izgradnje i održavanja) biće angažovani uglavnom crnogorski radnici: kako iz lokalnih kompanija tako i iz EPCG. Izuzevši elektro-mehaničku opremu, troškovi projekta koji se odnose na niskogradnju, povezivanje na mrežu i projektovanje iznose 40% ukupne investicije. Pored toga rad i održavanje će uključivati lokalne kompanije.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrste ugovora zaposlenih i prosječna neto zarada 	1	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj lokalnih kompanija upošljenih prilikom nacрта projekta, izgradnje, primjene i održavanja 	2	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ukupan broj dana rada lokalnog osoblja 	1	
	Poboljšanje infrastrukture (saobraćaj, vodovod i kanalizacija, snabdijevanje električnom energijom)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvoj infrastrukture (izgrađeni putevi u km, distribuirana voda u m³ ...) 		
Saobraćaj	Poboljšati saobraćajne veze, posebno u sjevernoj regiji, kroz bolje održavanje postojećih i izgradnju novih struktura, i razvoj kombinovanog saobraćaja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sredstva izdvojena za izgradnju saobraćajne infrastrukture 	1	Tokom izgradnje projekta kompanija će provjeriti dostupnost lokacije projekta i izgraditi mali put kako bi spojila elektranu.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Novi putevi (km) 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Održavanje puteva (km) 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprinos zaštiti putne infrastrukture od štete izazvane preopterećenjem transportnih vozila 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Roba transportovana kombinovanim prevozom (po zapremini, masi ili 		

Tema: Ekonomski razvoj				
Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaj	
		količini)		
	Puna integracija uslova zaštite životne sredine u projekte za izgradnju infrastrukture, propisa iz oblasti saobraćaja, smanjenje zagađenja i povećana bezbjednost u saobraćaju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktivnosti na povećanju bezbjednosti u saobraćaju ▪ Aktivnosti na integrisanju uslova zaštite životne sredine u projekte za izgradnju infrastrukture 		
Turizam	Obogaćivanje turističke ponude (razvoj seoskog, agro-, eko-, planinskog, kulturnog, sportskog i drugih vrsta turizma, posebno u sjevernom dijelu Crne Gore) da bi se produžila turistička sezona i privukli gosti veće kupovne moći	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktivnosti na uspostavljanju ravnoteže u distribuciji smještajnih kapaciteta ▪ Povećan broj turista van sezone ▪ Povećan broj turista veće kupovne moći ▪ Obuka osoblja (sati obuke) 		N/A
	Integracija kriterijuma održivosti pri odobravanju projekata iz oblasti razvoja turizma (i npr. pri usvajanju i ocjenjivanju planova), posebno kada se radi o primorskom i zimskom planinskom turizmu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ispitivanje uticaja na životnu sredinu prilikom sprovođenja projekta 		
Poljoprivreda i razvoj sela	Pružanje stabilne i kvalitetne ponude hrane kroz povećanje konkurencije domaćih proizvođača i održivo upravljanje resursima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neto povećanje zasijanih površina ▪ Neto povećanje proizvodnje visokokvalitetne hrane ▪ Uvođenje veće efikasnosti u proizvodnji hrane 		N/A
	Razvoj sela i postizanje odgovarajućeg životnog standarda za stanovništvo u seoskim područjima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investicije u ruralnu infrastrukturu (putevi, vodovod i kanalizacija, snabdijevanje električnom energijom) ▪ Povećani prihodi ruralne populacije 		
Energija	Racionalna potrošnja električne energije, sa povećanjem energetske efikasnosti od minimum 10% do 2010. godine u odnosu na 2005. godinu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potrošnja energije po izlaznoj jedinici ▪ Povećanje energetske efikasnosti po jedinici proizvodnje ▪ Gubici (%) u prenosu i distributivnoj mreži 	2 2 2	Projekt Otilovići će pozitivno uticati na održivi razvoj Crne Gore iz mnogo razloga: - To će biti prva realizacija novog hidro energetskog kapaciteta u Crnoj Gori od ... - Realizacija nove proizvodnje obnovljive energije u skladu sa strateškim energerskim planom Crne
	Smanjenje zavisnosti od uvoza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećanje (%) upotrebe obnovljivih 	2	

Tema: Ekonomski razvoj				
Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaaj	
	energije kroz optimalnu upotrebu dostupnih nacionalnih resursa, dajući pri tome prioritet obnovljivim izvorima energije	izvora energije		Gore i Kjoto strateškim planom; - Doprinos smanjenju uvoza iz drugih zemalja smanjujući crnogorski balans plaćanja - Usavršavanje znanja u projektima proizvodnje hidro energije. - Otilovići će biti efikasna elektrana realizovana u skladu sa praksom proizvodnje hidro energije.
		▪ Udio proizvodnje energije iz obnovljivih izvora	2	
		▪ Smanjenje upotrebe čvrstih goriva	1	
Industrija	Poboljšanje zaštite životne sredine u sektoru industrije	▪ Dobrovoljno primijenjeni mehanizmi (EMAS, ISO) za poboljšanje zaštite životne sredine	Verifikovati	Da se verifikuje
Nove tehnologije	Stimulisati istraživanje, razvoj i inovacije	▪ Troškovi razvoja i istraživanja	1	Projekat će se biti saglasan sa državaom Crnom Gorom kako bi se povećalo znanje u stratškom sektoru: - Planiranje, izgradnja i održavanje proizvodnje hidro energije; - Održivi razvoj: projekat će uključivati grupu A2A koja pomaže EPCG u razvoju CDM projekta i, prije svega obučava EPCG da poveća znanje u polju održive ekonomije i međunarodnog okvira i mogućnosti obnovljivog.
		▪ Sati obuke lokalnog kadra		

Tema: Zaštita životne sredine i prirodnih resursa				
Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaaj	
Zaštita biodiverziteta i očuvanje prirodnog bogatstva (posebno u zaštićenim područjima)	Povećati teritoriju nacionalnih zaštićenih područja na 10% teritorije i zaštititi najmanje 10% teritorije u priobalnoj zoni do 2009. godine	▪ Neto povećanje zaštićenih područja		N/A
		▪ Novi ekosistemi stavljeni pod režim zaštite		
	Uspostaviti efikasan sistem upravljanja zaštićenih parkova prirode	▪ Usvojen sistemi upravljanja		

Tema: Zaštita životne sredine i prirodnih resursa

Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaj	
	Poboljšati zakonski okvir za zaštitu biodiverziteta, ojačati kadrovske potencijale i razviti efikasan sistem praćenja biodiverziteta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nije primjenljivo 		
Voda	Obezbijeđivanje dovoljne količine vode za piće dobrog kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšanje prerade voda i infrastrukture za vodosnabdijevanje 		N/A
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smanjenje gubitaka 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšanje sistema vodosnabdijevanja 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uticaj na kvalitet vode: metali (Hg, Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, Zn); azot i fosfor, toksične supstance i BOD 		
	Uvođenje integrisanog upravljanja riječnim slivovima, uz neophodne zakonske i institucionalne izmjene i poboljšanja kontrole kvaliteta i praćenje stanja voda	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poboljšanje prikupljanja i infrastrukture za prečišćavanje otpadnih voda 		
Vazduh	Očuvati i ukoliko je moguće poboljšati kvalitet vazduha, naročito u gradskim područjima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atmosferske emisije: ne-metanskih VOC, CO, CO₂, SO₂, NO_x, suspendovane čestice PM₁₀ i PM_{2,5}, benzen, teški metali 		N/A
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvojena strategija za upravljanje kvalitetom vazduha 		
Tlo	Poboljšanje upravljanja tlom i prevencija uzroka degradacije i oštećenja tla.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistemi za praćenje i mapiranje opasnih i štetnih supstanci u tlu 		N/A
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uvedeni sistemi kontrole plodnosti tla 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Racionalna upotreba vještačkih đubriva 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ponovno kultivisano degradirano zemljište 		
Šume	Pribaviti sertifikat za održivost šuma (u skladu sa FSC metodologijom Savjeta za gazdovanje šumama)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mjere za zaštitu od erozije tla 		N/A
	Obnavljanje i podmlađivanje degradiranih šuma	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljeni sistemi za praćenje i kontrolu 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rekonstruisani i novoizgrađeni šumski putevi 		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neto povećanje pošumljene površine 		

Tema: Zaštita životne sredine i prirodnih resursa				
Sektor	Ciljevi	Indikatori	Uticaj	
Prostorno planiranje	Usvajanje novih prostornih planova, ažuriranje postojećih i integracija uslova održivosti u prostorne planove i prateću dokumentaciju	<ul style="list-style-type: none"> Nije primjenjivo 		N/A
	Zaštita prirodnih i kulturnih pejzaža	<ul style="list-style-type: none"> Površina zaštićenih područja 		
More i priobalno područje	Uvođenje integrisanog upravljanja priobalnim područjem	<ul style="list-style-type: none"> Usvojeni akcioni planovi za upravljanje 		N/A
	Smanjenje zagađenja mora i priobalne zone	<ul style="list-style-type: none"> Ispuštanje otpadnih voda u morsku sredinu (N, P, BOD, COD, TSS) 		
Klimatske promjene i zaštita ozonskog omotača	Ispunjenje obaveza iz međunarodnih sporazuma o klimatskim promjenama i smanjenju upotrebe supstanci koje oštećuju ozonski omotač	<ul style="list-style-type: none"> Atmosferske emisije CH₄, N₂O, NO_x, SO_x, CO₂, HFCs, PFCs, SF₆ 		N/A
		<ul style="list-style-type: none"> Atmosferske emisije BFC, HCFC, CFC 		
Otpad	Harmonizacija sa zakonodavstvom EU, uz jačanje kapaciteta za pravilno upravljanje otpadom i poboljšanje baze podataka o otpadu	<ul style="list-style-type: none"> Proizvodnja opasnog otpada 		N/A
		<ul style="list-style-type: none"> Proizvodnja neopasnog otpada 		
		<ul style="list-style-type: none"> Smanjenje otpada (opštinski čvrsti otpad, posebni otpad, opasni otpad) 		
		<ul style="list-style-type: none"> Procenat proizvedenog otpada koji će se reciklirati 		
		<ul style="list-style-type: none"> Procenat proizvedenog otpada koji će se tretirati u insineratorima ili postrojenjima za preradu otpada 		

Topic: Social Development				
Sektor	Goals	Indicators	Impact	
Javna uprava i učešće javnosti u donošenju odluka	Poboljšanje sprovođenja zakona i primjena strateških dokumenata, planova i programa, uz obezbijeđenje odgovarajućeg učešća javnosti u procesu njihove pripreme	<ul style="list-style-type: none"> Dokazi o konsultacijama sa zainteresovanim stranama/podrška lokalnih zainteresovanih strana projektu 	2	Razvoj je sproveden uz poštovanje svih zahtjeva transparentnosti i dostupnosti utvrđenim crnogorskim zakonima poput dostupnosti procjene uticaja na životnu sredinu i transparentnosti procesa nabavke. Štaviše, EPCG je uključila lokalnu upravu i javnost u procesu konsultacija sa interesnim grupama gdje je bilo
		<ul style="list-style-type: none"> Dokazi o transparentnosti procesa donošenja odluka i sprovođenja politika 	2	

Topic: Social Development

Sector	Goals	Indicators	Impact	
	Prevenција korupcije	▪ Aktivnosti na spriječavanju korupcije	2	moguće dati informacije o projektu i dati komentare. EPCG i crnogorski narod su sproveli organizaciju procesa konsultacija sa interesnim .
	Decentralizacija	▪ Aktivnosti na poboljšanju lokalnih kapaciteta	2	
Sistem zdravstva	1. Poboljšanje kvaliteta života u oblasti zdravlja (promovišući zdrave stilove života)	▪ Emisija čestica - SOx, NOx, VOC ▪ Ispuštanje otpadnih voda - N, P, BOD, COD, SS		
	Očuvanje i poboljšanje javnog zdravlja uz posebnu pažnju prema ugroženim grupama	▪ Nije primjenljivo		
Ravnopravnost i socijalna zaštita	Poboljšanje kvaliteta socijalne zaštite i ekonomsko osnaživanje socijalno ugroženih osoba	▪ Povećanje mogućnosti zarade za lokalno stanovništvo		
		▪ Aktivnosti na pružanju socijalne zaštite i zaštite djece		
	Jačanje rodne ravnopravnosti	▪ Zaposleni po polu ▪ Aktivnosti na prevenciji diskriminacije		
Urbani razvoj	Zaustavljanje nelegalne gradnje i legalizacija zgrada u skladu sa poštovanjem principa i ciljeva Bečke deklaracije i korišćenjem pozitivnih iskustava drugih zemalja u borbi protiv ilegalne gradnje	▪ Not Applicable		
	Poboljšanje kvaliteta života i bezbjednosti u urbanim područjima, uz posebnu pažnju posvećenu uslovima života specifičnih ciljnih grupa i uspostavljanje odgovornog ponašanja građana prema životnoj sredini u urbanom okruženju			